

PRAWO ROLNIKA — ПРАВО РІЛЬНИКА

Organ Związku Zawod Rolników dla Wojew. Wschodnich
Орган Зв'язку Завод. Рільників для Воев. Вєхідних
WYCHODZI w KAŻDĄ NIEDZIELĘ   ВИХОДИТЬ КОЖДОЇ НЕДІЛІ

Prenumerata roczna . . zł. 10— || Prenumerata kwartalna . zł. 2 60
Пренумерата річна . . . zł. 10— || Пренум. чвертьрічна . . . zł. 2 60

Cena jednego egzemplarza 20 gr.
Ціна одного примірника 20 сот.

Adres Redakcji i Administracji:
STANISŁAWÓW, GMACH STAREGO SĄDU,
PLAC TRYNITARSKI. — Telefon Nr. 211.

Адрес Редакції і Адміністрації:
СТАНІСЛАВІВ, ДІМ СТАРОГО СУДА,
ПЛОЩА ТРИНІТАРСЬКА. — Тел. Ч. 211.

Za Komitet Redakcyjny: Walerjan Niedźwiecki
За Комітет Редакційний: Валеріян Недзвецький

Statystyka ludności w Państwie.   Статистика насел. в Державі.
Rolnictwo 65⁰/₀, Przemysł 14⁰/₀, Różne za-   Рільництво 65⁰/₀, Промисл 14⁰/₀, Ріжні за-
wody 13⁰/₀, Handel 8⁰/₀.   води 13⁰/₀, Торговля 8⁰/₀.

Jaśnie Wielmożnemu Panu

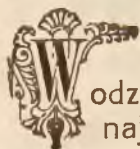
*Pierwszemu Marszałkowi Polski
Józefowi Piłsudskiemu*

w dniu Jego Imienin

z hołdem

*Związek Zawodowych Rolników
Województwa Stanisławowskiego.*

Hołd serc...

Wodzu nasz... Opiekunie.. Komendancie najdroższy... i kochany Panie Marszałku!

Do łez wzruszeni jesteśmy, że doczekaliśmy tej najszczęśliwszej w życiu naszym chwili, iż możemy znowu w dniu Twych Imienin zameldować się do raportu obywatelskiego, aby Ci złożyć najserdeczniejsze, z głębi serca płynące życzenia. I radość bezmierna napawa dusze nasze, że przyjmiesz je łaskawie i nie odrzucisz chyba hołdu tych, co na krańcach Państwa rozłożyli swe osiedla, by tam w cichości wiernie służyć dobrej sprawie, czekając tylko Twych rozkazów mądrych, sprawiedliwych i tchnących bezwzględny umiłowanie podanych Ci współziomków, dla których Świętością jesteś i Idealem!

Idziemy dziś przed Twe oblicze spokojni i z podniesionym czołem, gdyż spełniliśmy nasze obowiązki wzorowo, — idziemy wszyscy, Polacy i Rusini, synowie tej Ziemi Wschodniej, na której urodziliśmy się i wyrosli, aby Cię zapewnić, że dalej będziemy stali przy warstatach naszej pracy, nie dając posłuchu podszeptom złego i tych, co dla ambicji własnych chcieliby rozbić naszą jedność, chcieliby rzucić między nas ziarno niezgody i waśni braterskiej. Ty jeden jesteś dziś dla nas wszystkim, — Ciebie tylko słuchamy i Tobie wierzymy, a więcej nikomu, bośmy się już przekonali, na jakie manowce wodzili nas fałszywi prorocy. Z imieniem Twem na ustach idziemy teraz w promienną przyszłość, wiarę niezachwianą mając w sercu i błogosławieństwo Twych chwalebnych czynów.

Niech więc nam wolno będzie również stanąć dziś, w dniu Twego Patrona, społem, ramię przy ramieniu, aby Ci się Protektorze nasz z wdzięcznością pokłonić i wyśpiewać hołdowniczą pieśń serc. Lecz jakie składać Ci życzenia? Jaką wiązanek uwić dla Ciebie, byś o miłości naszej bezgranicznej był przeświadczony, gdy przecież na świecie całym nie znajdziemy takich słów-kwiatów, aby w nie ubrać Twoje Wielkie Imię, Panie Marszałku...

Związek Zawodowych Rolników
Województwa Stanisławowskiego.

Поклін сердець...

Вожде наш... Опікуне... Начальнику найдорожчий... і улюблений Пане Маршалку!

Ми зворушені до сліз, що дочекали тої найщасливішої в нашім життю хвилі, що можемо знов в дни Твоїх Імянин зголоситися до горожанського звіту, щоби зложити Тобі найсердечнійші, з глибини сердець пливучі бажання. І безмірна радість наповняє наші душі, що приймеш їх ласкаво і не відкинеш хиба поклону тих, що на границях Держави розложили свої осідки, щоби там в тишині вірно служити добрій справі, очікуючи тільки Твоїх мудрих приказів, справедливих і повних безоглядним замилюванням підданих Тобі земляків, для котрих Ти є Святістю і Идеалом!

Йдемо нині перед Твоє обличчя спокійні і з піднесеним чолом, понеже виповнили ми вірцево наші обовязки, — йдемо всі, Поляки і Українці, сини тої Вхідної Землі, на котрій уродилися і вирости, щоби запевнити Тебе, що дальше будемо стояли при варстатах нашої праці, не даючи послуху підшептам злого і тих, що для власних амбіцій, хотілиби розбити нашу єдність, хотілиби кинути між нас зерно незгоди і братньої сварні. Ти оден є для нас всім, — Тебе тільки слухаємо і Тобі віримо, — а більше нікому, понеже ми вже переконалися, на які манівці водили нас фалшиві prorocy. З Твоїм Іменем на устах йдемо тепер в соняшну будучність, непохитну віру маючи в серці, і благословенство Твоїх взнеслих учинків.

Отже нехай нам рівнож, вільно буде стати нині в дни Твого Ангела, разом, рамя при рамени, щоби Тобі, наш Протектор з вдячністю поклонитися і виспівати поклінну пісню сердець. Але які зложити Тобі бажання? Яку китицю звязати для Тебе, щоби Ти о нашій безмежній любові був пересвідчений, понеже на цілім світі не знайдемо таких слів-цвітів, щоби ними прикрасити Твоє велике Імя, Пане Маршалку...

Союз Заводових Рільників
Станиславівського Воевідства.

19. III. 1928.

Zwyciężaj!...

*Widziałem Ciebie w ogniu huraganów,
jak stałeś w świętą jakąś moc zaklęty,
Ty, coś przez życie nigdy nie znał pumów,
Rycerzu wielki, wołą nieugjęty, —
a oczy Twoje wkrąg rzucały czary,
że w bój zwycięski szedł żołnierz szary.*

*Widziałem potem Ciebie w onej chwili,
gdyś z magdeburskiej twierdzy wyszedł gładów,
a myśmy czoła ze czią pochylili,
wołając: „Wodzu, czekamy rozkazów“...
Zaś Ty, miast zaznać godzin odpoczynku,
do pracy Naród stawiałeś w ordynku.*

*I dziś Cię widzę... I dziś na Cię patrzę,
jako wysnuwasz dzieło odrodzenia,
a czynów Twoich nigdy nie nie zatrze,
gdyż one pójdą w przyszłość pokolenia,
by wnukom świecić promiennym przykładem,
że się zwycięża pracą też i ładem.*

*Zwyciężaj Wodzu! Rzucaj swoje czary!
Niechże nam wreszcie szczęścia świt zadnieje,
niech z nas nie będą więcej już Ikary,
albo gnębione losem Prometeje.
Zwyciężaj, żyjąc dla nas setne lata,
Wodzu, co jesteś ósmym cudem świata!*

Zbigniew Orwicz.

Вуй зусцятанут і ме след
 ло зусцятанут, зусцятанут і зусцятанут
 на лаурал - ло след
 Л. П. С.

Józef Piłsudski.

W małym dworku na ziemi litewskiej w roku 1867 przyszedł na świat ten, którego imię dzisiaj, ni by sztandar tryumfalny powiewa nad narodem. Dzieciństwo spędzone w atmosferze życia rodzinnego, pełnego uczuć wzniosłych, rzuciło w jego duszę ziarno wielkości, które w latach późniejszych tak bujnie miało wydać owoce. Czasy dzieciństwa Józefa Piłsudskiego przypadają na okres powstaniowy, kiedy to przemoc moskiewska srożyła się okrutnie nad powalonym i zdeptanym narodem. A już ucisk ten przybrał straszne rozmiary na Litwie, gdzie zbiry Morawjewa-Wieszatela wtrącali do lochów więziennych bezapelacyjnie każdego, kogo podejrzewano o cień bodaj uczuć patriotycznych. Od prześladowań nie był wolny i dom Piłsudskich.

W momencie, kiedy w pamiętną Noc Styczeńową garść bohaterów chwyciła za broń, w szeregach ich znalazł się także i ojciec Józefa. To też po upadku powstania, długo się tułał, ukrywając się przed oczyma carskich siepaczy. A i inni członkowie rodziny Piłsudskich nie uniknęli prześladowań.

Gimnazjum ukończył Piłsudski w Wilnie, wśród najfatalniejszego systemu pedagogicznego, który miał na celu wykorzenienie wszystkiego, co nie jest rosyjskie. Tam to potrafił nasz Wódz zahartować swą wolę, wykształcić umysł i wyrobić charakter.

Ukończywszy gimnazjum, wyjechał do Charkowa, gdzie wstąpił na medycynę za udział w rozruchach studenckich został jednak z Charkowa wyrzucony i powrócił do Wilna, wciągając się w pracę powstającego dopiero socjalizmu polskiego. Po wykryciu w Łodzi tajnej drukarni „Robotnika“, zostaje Piłsudski aresztowany i osadzony początkowo w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej, a potem w szpitalu w Petersburgu. Wykradziony jednak przez jednego z członków P. P. S., udaje się do Krakowa i Londynu.

Йосиф Пілсудський.

В малій загороді на Литві в 1867 року прийшов на світ той, котрого ім'я сьогодні, мов триюмфальний прапор вноситься над народом. Дитячі літа проживав в атмосфері родинного життя, повного взнєслих почувань, кинуло в його душу зерно великості, котре в пізніших літах так буйні мало видати оводі. Дитячі літа Йосифа Пілсудського припадають на час повстання, коли то перемога московська лютила страшенно над поваленим і здоптаним народом. А лютисть та прибрала страшні розміри на Литві, де розбишаки Муравєва — Вешатєля втрчували до лєохів тюремних безапелційно кожного, кого підозрівано о тїнь лише патріотичного чуття. Від переслїдувань не був вільний і дїм Пілсудських.

В хвили, коли в пам'ятну Сїчєвєу Ніч горстка героїв вхопила за оружє, в рядах їх знайшовся також і отець Йосифа. Для того то по упадку повстання, довго тинявся, укриваючися перед очима царських розбишаків. А інші члєни родини Пілсудських не уникнули переслїдувань.

Гїмназієм покїнчив Пілсудський у Вільні, серед фатальної педагогічної системи, котра мала на цілі викорїнити всьо, що не є російське. Там то потрафив наш Вожд загартувати свою волю, вишколити ум і виробити характер.

Покїнчивши гїмназієм, виїхав до Харкова, де вступив на медицину, одначе в розрухах студєнських зістав з Харкова видалєний і повернув до Вільна, та втягнувся до праці повстаючого доперва польського соціалїзму. По викриттю в Лодї тайної друкарні „Робїтника“, зістав Пілсудський арештований і замкнений початково в X. Павїльонї Варшавської Цитаделї, а опїсля в шпитали в Петербурзі. Викрадений одначе черєс одного з члєнів П. П. С., удався до Кракова і Лондону.

Zaciągnięty dalej do pracy organizacyjnej, a czując zbliżającą się wojnę rosyjsko-japońską, wybiera się do Królestwa, Litwy, Rusi i Rosji, a wreszcie do Japonji, chcąc wywołać ruch powstańczy, jednakowoż plany Jego sparaliżował Dmowski.

Dom rodzinny Józefa Piłsudskiego w Żulowie (Wileńskie).
Родинний дім Й. Пілсудського в Жулові (пов. Віленський).

W roku 1908 zawiązuje „Związek Walki Czynnej“ o charakterze bezpartyjnym, fachowo-wojskowym, z K. Sosnkowskim na czele. Jednakowoż lata rewolucyjne przyniosły przegraną. Mimo tego Piłsudski nie ustaje w pracy. W roku 1910 został zalegalizowany „Związek Strzelecki“ we Lwowie i w Krakowie, powstają również „Drużyny Strzeleckie“. Piłsudski tworzy szkoły oficerskie i podoficerskie, letnie kursy obozowe, wysyła instruktorów do Królestwa, na Litwę, Ukrainę i dalej, jednocząc wszystkie ugrupowania społeczne, czy ideowe. Młodzież garnęła się do niego, gdyż ufała Jego kryształowej duszy.

Wojna światowa zastała naszych bojowników mniej więcej przygotowanych. Przecierpieli oni wprawdzie wiele, zanim osiągnęli wymarzony cel, — lecz najwięcej chyba przecierpiał nasz Wódz. Począwszy od niewygód bojowych, siedzenia w twierdzy w Magdeburgu i patrzenia na waśnie partyjne w odrodzonym już kraju, — a skończywszy na ciężkiej decyzji, by w pamiętny dzień majowy z bronią w ręku przywracać w Państwie ład, — wszystkiego doświadczył.

Jednak owoc Jego czynów jest wielki i da Bóg, do większych jeszcze sięgnie rozmiarów. Lecz o tem pisać będzie już historia.

„ZA WIERNĄ SŁUŻBĘ“.

Od czasu wojny bałkańskiej gromadziły się nad Europą groźne chmury, zwiastując wielką burzę. Ponieważ zaś w Austrii położenie obywateli narodowości polskiej, specjalnie w t. zw. Galicji, było pod wzglę-

dem politycznym najpomyślniejsze, przeto więc na kilka lat przed wybuchem wielkiej wojny, przewidując również wojnę z Rosją, pracowano w Galicji bardzo gorliwie wśród młodzieży i robotników nad przygotowaniem kadr wojskowych. Powstawały liczne Związki i Drużyny Strzeleckie we Lwowie, Krakowie i w miastach prowincjonalnych. Niebawem również po wsiach, wśród szerokich rzesz ludowych, potworzyły się liczne oddziały Drużyn Bartoszkowych, które pilnie ćwiczyły się w mustrze wojskowej. W zaborze rosyjskim ruch wojskowy wśród młodzieży istniał wprawdzie, ale musiał się kryć przed okiem szpiegów moskiewskich.

Głównym twórcą i duszą Związków Strzeleckich i wogóle ruchu wojskowego był Józef Piłsudski, którego znaczenie jeszcze przed wojną było wielkie, gdyż odznaczał się On niezwykłym hartem, energią i zdolnościami organizacyjnymi, mając chlubną przeszłość ideową.

W onym czasie mocarstwa europejskie połączyły się w dwie grupy. Jedną, tak zwanego trójporozumienia, tworzyły Francja, Rosja i Anglja, — do grupy zaś drugiej, trójprzymierza, należały Austrja, Niemcy i Włochy. Główne przeciwieństwa i sprzeczne inte-

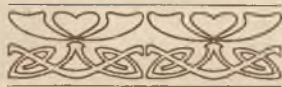
Józef Piłsudski bezpośrednio przed wybuchem wojny światowej.
Й. Пілсудський безпосередно перед вибухом всевітньої війни.

Затягнений до дальшої організаційної праці, а відчуваючи наближаючуся російсько-японську війну, вибирається до Королівства, Литви, Руси і Росії, а в кінці до Японії, хочаби викликати повстанчий рух, однак Його пляни спаралізував Дмовський.

Józef Piłsudski
w latach dziecięcych.

Йосиф Пілсудський
в дитячих літах.

В 1908 році зав'язує „Союз Чинної Борби“ о безпартійнім характері, фахово-військовим, з К. Сосуковським на чолі. Однак революційні літа принесли переграну. Мимо того Пілсудський не устає в праці. В 1910 році зістав залгалізований „Стрілецький Союз“ у Львові і в Кракові, — повстають рівнож „Стрілецькі Дружини“. Пілсудський творить школи офіцерські і підофіцерські, літні таборні курси, висилає інструкторів до Королівства, на Литву, Україну і дальше, зєднує всі угруповання суспільні та ідеові. Молодіж горнулася до него, понеже мала довіре до Його кришталевої душі.

Всесвітна війна застала наших героїв менше більше приготованими. Перетерпіли вони вправді багато, заки осягнули вимріяну ціль, — але найбільше перетерпів наш Вожд. Почавши від боєвої невидги, замкнення в тюрмі в Магдебургу і дивитися на партійні суперечки у відродженім уже краю, — а скінчивши на тяжкій децизії, щоби в памятний маєвий день з оружем в руці привертати в Державі лад, — всього досвідчив.

Однак овочі Його діяльності є великі, і дасть Бог, до більших еще сягне розмірів. Але о тім писати буде вже історія.

„За Вірну Службу“.

Від часу балканської війни громадилися над Европою грізні хмари, вістячі велику бурю. Понеже в Австрії положенне горожан народности польської, особливо в т. зв. Галичині, було під політичним зглядом найліпше, отже на кілька літ перед вибухом великої війни, предвиджуючи рівнож війну

з Росією, працювано в Галичині завзято серед молодіжи і робітників над приготуванням військових кадр. Повставали численні Союзи і Дружини Стрілецькі у Львові, Кракові і в провінціоных містах. В коротці рівнож по селах, серед широких народних мас, потворилися численні відділи Бартошових Дружин, котрі пильно вправлялися в військові вправи. В російськім заборі військовий рух серед молодіжи існував вправді, але мусів укриватися перед оком московських шпігунів.

Головним творителем і душею Стрілецьких Союзів і в загалі військового руху був Йосиф Пілсудський, котрого значінне еще перед війною було велике, понеже відзначався він незвичайним гартом, енергією і організаційними здібностями, маючи похвальну ідеову минувшину.

В тім то часі європейські держави получилися в дві групи: Одну, так званого трійпорозуміння, творили Франція, Росія і Англія, а до другої групи трійпорозуміння, належали Австрія, Німеччина і Італія. Головні спротиви і суперечні інтереси існували межі Францією а Німеччиною, Англією а Німеччиною і між Росією а Австрією.

І вкінці бомба пукла. Дня 28-го червня 1914 року, Серб, Гаврільо Принціп, в підступний спосіб замордував на вулицях Сераєва, столиці Босні, австрійського престолонаслідника Франца Фердинанда, wraz з його супругою. Наколи по місячнім, ґрунтовнім слідстві показалося, що повищий морд зістав доконаний за порозуміннем сербського правительства, Австрія вистосувала до Сербії ультіматум, котрого результатом було виповідженне війни дня 28-го липня 1914 і загальна мобілізація. І тепер всьо починається розвивати дуже скоро. Німеччина виповідає вівну Росії 1-го серпня 1914 р., — дня 3-го серпня Німеччина Франції, — 5-го серпня виповіла війну Австрії маленька Черногора, приятелька Сербії, а в кінці дня 6-го серпня 1914 р. Австрія Росії. Начався кровавий танець, котрого висліди аж надто є нам відомі.

З хвилиєю вибуху війни Йосиф Пілсудський зарядив мобілізацію „Стрільців“ і здецидував ся стати по стороні трійпорозуміння, щоби боротися передовсім з Росією, тим найбільшим ворогом. Дня 6-го серпня раненько, на кілька годин еще перед виповідженнем війни Росії через Австрію, перейшла московську границу перша кадрова компанія Стрільців, котра сталася початком нинішньої великої армії. Дня 8-го серпня поспішили дальші кадри, в числі около 2000 людей, посуваючися в глублину краю за уступаючим неприятелем.

Факт зістав доконаний і тепер потреба було консеквентно акцію розвивати. Йосиф Пілсудський не боявся цілковито взяти на свої рамена цілої

resy istniały między Francją a Niemcami, Anglią a Niemcami i między Rosją a Austrią.

Aż wreszcie bomba pękła. Dnia 28 czerwca 1914 roku, Serb, nazwiskiem Gawrilo Princip, w podstępny sposób zamordował na ulicach Sarajewa, stolicy Bośni, austriackiego następcę tronu Franciszka Ferdynanda, wraz z jego małżonką. Kiedy po miesięcznym gruntownym śledztwie okazało się, że powyższa zbrodnia stała się za wiedzą rządu serbskiego, Austrija wystosowała do Serbji ultimatum, którego rezultatem było wypowiedzenie wojny dnia 28 lipca 1914 r. i ogólna mobilizacja. I teraz wszystko zaczyna rozwijać się nader gwałtownie. Niemcy wypowiadają wojnę Rosji 1 sierpnia 1914, — dnia 3 sierpnia Niemcy Francji, — 5-go sierpnia wypowiedziała wojnę Austrii maleńka Czarnogóra, sojuszniczka Serbji, a wreszcie dnia 6-go sierpnia 1914 Austrija Rosji. Zaczął się krwawy taniec, którego skutki są nam znane aż nadto dobrze.

Z chwilą wybuchu wojny Józef Piłsudski zarządził mobilizację „Strzelców“ i zdecydował się stanąć po stronie trójprzymierza, by walczyć przedewszystkiem z Rosją, tym największym wrogiem. Dnia 6-go sierpnia raniutko, na kilka godzin jeszcze przed wypowiedzeniem wojny Rosji przez Austrię, przekroczyła granicę moskiewską pierwsza kadrowa kompanja Strzelców, która stała się zawązkiem dzisiejszej wielkiej armji. Dnia 8-go sierpnia podążyły dalsze zastępy, w liczbie około 2000 ludzi, posuwając się w głąb kraju za ustępującym nieprzyjacielem.

ści za powodzenie polityczne i wojskowe sprawy, a chociaż niektórzy zbyt sceptycznie patrzyli na Jego wielkie poczynania, to okazało się później, że tylko On miał rację i Jemu należy zawdzięczać wszelkie nasze dzisiejsze sukcesy. Inna rzecz, że Józef Piłsudski mógł oprzeć się zawsze na tych swoich najwierniejszych, którzy stali zawsze przy Jego boku, posłusznie słuchając wszelkich rozkazów, pełni wiary, że są one dobre i nieomyłne.

Marszałek Józef Piłsudski na łonie rodziny,
z Żoną swoją i córeczkami.

Маршалок Йосиф Пілсудський на лоні родини,
з Жінкою і донечками.

Pierwsze odznaczenie legionowe z 1916 r.,
krzyż „Za wierną służbę“, nadany przez J. Piłsudskiego.

Перше відзначення для легіоністів з 1916 р.,
хрест „За вірну службу“, надане через Й. Пілсудського.

Fakt został dokonany i trzeba było teraz konsekwentnie akcję rozwijać. Józef Piłsudski nie obawiał się zupełnie wziąć na swe barki całej odpowiedzialno-

choć bohaterstwo Legionów sławione było wówczas w całej Europie, — choć tacy korespondenci, jak major szwajcarskiej armji Panner, czy słynny amerykański sprawozdawca wojenny Archibald Palla, wreszcie dziennikarze całego świata, z niezwykle uznaniem podnosili chwalebne czyny Legionistów, — zaś państwa centralne zasypywały ich wprost odznaczeniami, — było to jednak niczem wobec najwyższego odznaczenia, jakie nadał swym żołnierzom w 1916 r. Józef Piłsudski, — wobec krzyża: „Za wierną służbę“. Do dnia dzisiejszego dumnie noszą go wszyscy ci, którzy zaszczyt mieli nań zasłużyć, uważając się za tych najszcześniejszych, mogących poszczycić się pierwszym odznaczeniem naszego Wielkiego Wodza.

відвічальности за поведженне політичної і військової справи, а хотяй декотрі дуже неохотно дивилися на його діла, то пізнійше показалося, що тільки Він мав рацію і йому належить завдячити всі наші сьогоднішні сукцеса. Інша річ, що Йосиф Пилсудський міг завсігди опертися на тих своїх найвірнійших, котрі завсігди стояли при його боці, виповняючи пошлушно всіх приказів, повні віри, що є вони добрі і непомильні.

Хотяй хоробрість Легіоністів славлено в цілій Европі, — такі кореспонденти, як майор швайцарської армії Таннер, як також американський воєнний справоздавця Архібальд Галле, вкінці дневникарі цілого світа, з незвичайним признаннем підносили хоробрі діла Легіоністів, — а центральні держави засипували їх прямо відзначеннями, — було то одначе н чим після найвищого відзначення, яке надав своїм жовнірам в 1916 році Йосиф Пилсудський, — як хрест: „За вірну службу“. До сьогоднішнього дня гордо носять його всі ті, котрі мали честь заслужити собі його, котрі зачисляються до найщасливійших, та можуть гордо носити перше відзначенне нашого Великого Вождя.

Biesiada żołnierska, w której biorą udział: Ks. Biskup Bandurski (1) i Marszałek Pilsudski (2).

Військовий банкет, в котрім беруть участь: О. єпископ Бандурський (1) і Маршалок Пилсудський (2).

Н а ч а с і.

ЧИ УСТАНЕМО!

Нарешті перейшов час виборчої горячки, минув час, коли всі жилисьмо як на вулькані, понеже кождий горожанин, хотяйби найбільше занятий своїми власними інтересами, є проте в цілім проценті політиком, посвячуючи справам улюбленої через себе партії і хотяйби і найменшу скількість часу. Ми станули врешті на сталім ґрунті і можемо розпочати житте нормальне, систематичне і визуте зі всього, що тільки порушує нерви. Можемо нарешті знова почати жити!

Про те нині забираємо голос в справі, котру давно належало вже порушити. Іменно в часі виборчих борб, чути було на кождім кроці, що Союз Заводових Рільників є тільки почином політичної агітації та стремить до того, щоби приспорити для Правительства можливо найбільше голосів. Отже з великим упередженнем трактовано всякі наші заміри, беручи давані через нас угоднення, як певного рода кубани, котрі належать для тих, котрі децидуються голосувати на листу Ч. 1. А вжеж ми ніколи нікого не відмавляли від голосування на якубудь іншу листу, ми своїх Членів не силували, зіславляючи кождому вільну руку,

звертаючи тільки увагу на те, що сильне Правительство запевнить нам добробут і вимріяну будучність.

Ми знали добре о тім, що люде о нас говорять і з розмислу не порушували тої справи, чекаючи закінчення виборів, щоби ложні поголки наших ворогів заперечити сухим фактом чину, котрий всіх побороти мусить. Отже нехай кождий довідається, що **Союз Заводових Рільників не тільки, що не перестає існувати, але є навіть на найліпшій дорозі до величезного розвитку**, понеже тепер уступити мусять всякі перешкоди, котрі нам перед тим перешкаджали.

Проте Ви, що належите вже до нашої Організації, не тратьте віри і працюйте дальше з напруженою силою, — а до Вас, котрі відтягалися дотепер з приступленнем своїм під наш прапор, посвячуючи власне добро для партійних амбіцій, апелюємо, щоби Ви всі, без ріжниць народности і віроісповідання, покинули всякий страх, і сейчас подали нам руку до співпраці. Ми Вас приймемо з отвертими руками і тішитися будемо сердечно, що знова оден Брат більше прийшов на лоно родини.

Наша праця не устає, а розвивається!

Валеріян Недзвєцький.

Na czasie.

Czy ustaniemy?

Nareszcie przeminął okres gorączki wyborczej, minął czas, kiedy żyliśmy wszyscy jak na wulkanie, gdyż każdy obywatel, choćby najbardziej zajęty swymi własnymi interesami, jest przecież w małym procentie politykiem, poświęcając sprawom umiłowanej przez siebie partji choćby minimalną ilość czasu. Staaliśmy wreszcie na stałym gruncie i możemy rozpocząć życie normalne, systematyczne i wyzbyte ze wszystkiego, co tylko trąci nerwami. Możemy nareszcie znowu zacząć żyć!

Dlatego też dzisiaj zabieramy głos w sprawie, którą dawno należało już poruszyć. Mianowicie w okresie walk wyborczych słyszało się na każdym kroku, że Związek Zawodowych Rolników jest tylko wyznymem agitacji politycznej i dąży do tego, aby przysporzyć Rządowi możliwie najwięcej głosów. Z wielkiem uprzedzeniem traktowano więc nasze wszelkie pociągnięcia, biorąc dawane przez nas udogodnienia jako pewnego rodzaju łapówkę, która należałaby się tym, co decydują się głosować na listę nr. 1. A przecież myśmy nikogo nigdy nie odmawiali od głosowania na jakąkolwiek inną listę, myśmy Członków swych nie sabotowali, zostawiając każdemu wolną rękę, a zwracając tylko uwagę na to, że silny Rząd zapewni nam dobrobyt i pomyślną przyszłość.

Wiedzieliśmy dokładnie o tem co ludzie o nas mówią i umyślnie nie poruszaliśmy tej kwestji, czekając na zakończenie się wyborów, by plotki naszych wrogów obalić suchym faktem czynu, który wszyscy muszą zobaczyć. Niechaj więc każdy się dowie że **Związek Zawodowych Rolników nietylko, że nie przestaje istnieć, ale jest nawet na na lepszej drodze do kolosalnego rozwinięcia się**, gdyż ustąpiły teraz wszelkie zapory, które nam przedtem przeszkadzały.

Zatem Wy, co już należycie do naszej Organizacji, nie traćcie wiary i dalej pracujcie z wyteżoną siłą, — zaś do Was, którzy ociągaliście się dotychczas z przystąpieniem pod nasz sztandar, poświecając dobro własne dla ambicji partyjnych, apelujemy, byście wszyscy, bez różnicy narodowości i wyznania, porzucili wszelaki lęk i natychmiast podali nam rękę do współpracy. Przyjmijmy Was z otwartymi ramionami i cieszyć się będziemy serdecznie, że znowu jeden brat więcej przyszedł na łono rodziny.

Praca nasza nie ustaje, a rozwija się!

Walerjan Niedźwiecki.

Przed otwarciem nowego Sejmu.

Jesteśmy już po wyborach! Nietylko prasa krajowa nieomal wszystkich odcieni politycznych, ale też i dzienniki zagraniczne jednomyślnie stwierdzają niebywały wprost sukces Marszałka Piłsudskiego podczas ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu. Ktokolwiek bowiem dobro Państwa miał na sercu, ten głosował na listę rządową, stwarzając temsamem marmurowe podwaliny pod wspaniałą gmach naszego przyszłego rozwoju gospodarczego i ekonomicznego, a co za tem idzie — tak dawno już oczekiwanego dobrobytu.

I okazało się, że jednak w Państwie naszym można złożyć ciało ustawodawcze z ludzi pracy i uczciwości, którzy nietylko będą bronili interesów wyborców tej partji, jaką reprezentują, ale też potrafią dbać i o żywotny rozwój kraju. Trudno wprawdzie przewidzieć dziś, jak się ułożą w przyszłości ugrupowania polityczne naszego Sejmu, — jednak stwierdzić możemy już teraz, że plenum, z małymi tylko wyjątkami, oświadczy się za współpracą z Rządem.

Jak donoszą oficjalne komunikaty, pierwsze posiedzenie nowo wybranego Sejmu odbędzie się we wtorek, dnia 27-go marca br. Na posiedzeniu tem ma być dokonany wybór Marszałka, Wicemarszałków i Sekretarzy Prezydium Sejmu. A potem ruszy praca normalnym biegiem. Dowiadujemy się również w dalszym ciągu, że mimo niedostarczenia na czas całej potrzebnej ilości marmurów do nowej sali sejmowej, Komitet budowy postanowił umożliwić otwarcie pierwszej sesji obecnego Sejmu w nowej sali, odkładając dokończenie przerwanych na czas posiedzeń robót, do wielkanocnych feryj świątecznych Sejmu.

Oby fakt ten był symboliczny!

Oby ze zmianą sali obrad spłynął też na obecnych Wybrańców Narodu jaśniejszy duch, który poprowadzi nas wszystkich w szczęśliwsze jutro... Zapomnijmy w nowym gnieździe o starych grzechach, za które i tak dziś ciężko pokutujemy!..

Popularny kurs rolniczy.

Zachęczone powodzeniem wyższego kursu rolniczego, prowadzonego od lat dwóch drogą korespondencji, władze Kursów Rolniczych im. Stanisława Staszica w Warszawie, postanowiły w roku bieżącym urządzić podobny kurs niższy, dostępny dla wszystkich rolników, umiejących czytać i pisać, a przede-

Перед отворенням нового Союму.

Ми вже по виборах! Нетільки краєві часописи, майже всіх політичних стремлінь, як також і заграничні днівники згідно стверджують небувалий прямо sukces Маршалка Пилсудського підчас послідних виборів до Союму і Сенату. Кождий, хто лише мав добро Держави на серці, той голосував на правительственну листу, творячи тим самим мармурові підвалини під взнеслу будову нашого будучого розвою господарського і економічного, а що за тим йде, так давно очікуваний добробут.

І оказалось, що в нашій Державі можна зложити тіло уставодавче з людей праці і правости, котрі не тільки боронити будуть інтересів виборців тої партії, яку репрезентують, але також потрафлять подбати і о добрий розвій краю. Справді тяжко предвидіти сьогодні, як уложаться в будучности політичні угруповання нового Союму, — одначе ствердити можемо вже тепер, що пленум, з малими тільки винятками, освідчиться за співпрацю з Правительством.

Як доносять офіційальні комунікати, перше засіданне нововибраного Союму вбудеться вівторок, дня 27-го марта с. р. На тім засіданню має бути доконаний вибір Маршалка, Віцемаршалків і Секретарів Президіум Союму. А опісля рушить праця нормальним бігом. Довідуємося рівнож в дальшій тягу, що помимо недостарчення на час потрібної скількості мармурів до нової соймової сали, Комітет будови постановив уможливити отворення першої сесії теперішнього Союму в новій сали, відкладаючи докінченне перерваних на час засідань робіт, до Великодних ферій святочних Союму.

Щоби лише факт той був символом!

Щоби зі зміною сали нарад вплинув також на теперішних Вибранців Народу яснійший дух, котрий попровадить нас всіх в щасливіше завтра... Забудьмо в новім гнізді о старих гріхах, за котрі і так сьогодні тяжко покотусмо!...

Популярний рільничий курс.

Заохочені поводженнєм вищого курсу рільничого, котрий провадять від двох літ дорогою кореспонденції, власти Рільничих Курсів ім. Станислава Сташца у Варшаві порішили в біжучім році уладити подібний нищий курс, доступний для всіх рільників, котрі уміють читати і писати, а передовсім для членів рільничих Заведень, Заведень сільської Молодіжи, Осадників і Членів Союзу Заводових Рільників.

Наука через кореспонденцію полягає на тім, що ученик що тижня, на неділю одержує одну лекцію, відбиту чительно машиновим письмом, заосмотрену, в случаю потреби, в рисунки і закінчену завсігди питаннями або задачею. По перечитанню кілька разів з зувагою надісланої лекції, ученик буде в можности без великого труду відписати на ті питання або відробити задачу. Така відповідь, відіслана до Бюра Курсів, дістанеться до рук учителя, котрий її перечитає і поправить (або принайменше зазначить похибки), почім ученикови буде звернена відповідь. Так отже, позістаючи на місци в своїм господарстві, кождий рільник-практик буде міг учитися майже так, як в школі, бо нетільки запізнається з викладом учителя, але буде міг з ним неначе провадити розмову і користати з дальших пояснень, если відразу науки не зрозумів. Такий спосіб научення є ліпший від читання книжок (котрі також будуть поручувані, яко доповненне лекції), а майже навіть і ліпші від слухання розговорів на коротких рільничих курсах в Заведеннях чи Товариствах, понеже лекція і поправлена відповідь позістане в руках ученика, котрий до них може завсігди заглядати, щоби відсвіжити в памяти то, що починає забуватися.

Для кого булоби дуже тяжко відповідати на питання, той може позістати на самім читанню надсиланих слідууючо лекцій, але тоді очевидно, користь з науки є менша. Кому вкінці булоби за тяжко навіть самому учитися, той повинен полукитися з кількома сусідами, між котрими знайдеться звичайно оден ліпше приготований. Спільна наука під управою образованих осіб (пр. священників учителів і т. д.) є дуже поручена. Проте думаємо, що наші Члени можуть з успіхом на своїх зібраннях що тижня перерабляти слідууючу лекцію, а навіть спільно відписувати на питання. Користь з такої науки буде для Членів без сумніву велика.

Посвідки з укінчення курсу одержать ті ученики, котрі самі, безпосередно, відробляють вдоволяючо всі лекції. Рівнож цілий Округ Союзу Заводових Рільників може під тим самим услівем — одержати ті самі посвідки.

Оплата за цілий курс враз з поправками відповідей через професорів, виносить 20 зл., котрі вплачувати можна в 4-ох місячних ратах, по 5 зл. кожда, з тим, що Члени Союзу Заводових Рільників можуть у виняткових случаях дістати за нашим посередництвом певні улешення.

Програма курсів обіймає всьо, що потрібне є рільникови, щоби був добрим рільником, — викладають самі перворядні професори Блищих інформацій можна засягнути під адресою: Управа Курсів ім. Станислава Сташца, Варшава, вул. Складова Ч. 3.

wszystkiem dla członków Kółek rolniczych, Kół Młodzieży wiejskiej, Osadników i Członków Zw. Zaw. Roln.

Nauczanie przez korespondencję polega na tem, że uczeń co tydzień, na niedzielę, otrzymuje jedną lekcję, odbitą czytelnie pismem maszynowem, zaopatrzoną, w razie potrzeby, w rysunki i zakończoną zawsze pytaniami lub zadaniem. Po uważnem, parokrotnem przeczytaniu nadesłanej lekcji, uczeń będzie w stanie bez wielkiego trudu odpisać na owe pytania, lub odrobić zadanie. Odpowiedź taka, odesłana do biura Kursów, dostanie się do rąk nauczyciela, który ją przeczyta i poprawi (lub przynajmniej zaznaczy omyłki), poczem odpowiedź będzie zwrócona uczniowi. Tak więc, pozostając na miejscu w swem gospodarstwie, każdy rolnik-praktyk będzie mógł się uczyć prawie tak, jak w szkole, bo nie tylko zapozna się z wykładem nauczyciela, ale będzie mógł z nim jakgdyby prowadzić rozmowę i korzystać z dalszych wyjaśnień, jeżeli odrazu nauki nie zrozumiał. Taki sposób uczenia się jest lepszy od czytania książek (które zresztą będą też zalecane, jako uzupełnienie lekcji), a nawet poniekąd lepszy od słuchania pogadanek na krótkich kursach rolniczych w Kółkach czy Towarzystwach, gdyż lekcja i poprawiona odpowiedź pozostają w ręku ucznia, który do nich zawsze może zajrzeć, by odświeżyć w pamięci to, co się zaciera zaczyna.

Dla kogo byłoby zbyt uciążliwe odpowiadanie na pytania, ten może poprzestać na samem czytaniu nadsyłanych kolejno lekcji, choć wtedy, oczywiście, korzystać z nauki jest mniejsza. Komu wreszcie zatrudnio byłoby się nawet uczyć samemu, ten powinien połączyć się z gronem sąsiadów, między którymi znajduje się zwykle ktoś lepiej przygotowany. Wspólna nauka pod kierunkiem osób wykształconych (np. księży, nauczycieli i t. p.) jest bardzo wskazana. Sądzimy też, że nasi Członkowie mogą z powodzeniem na swych zebraniach co tydzień przerabiać kolejną lekcję, a nawet wspólnie odpisywać na pytania. Korzyść z takiej nauki będzie dla członków niewątpliwie duża.

Zaświadczenia z ukończenia kursu otrzymają ci uczniowie, którzy sami, bezpośrednio, odrobią zadawania wszystkie lekcje. Również cały Okręg Zw. Zaw. Roln. może pod tym samym warunkiem — otrzymywać podobne zaświadczenia.

Oplata za cały kurs, wraz z poprawianiem odpowiedzi przez profesorów, wynosi zł. 20.—, które wpłacać można w 4-ch ratach miesięcznych, po 5.— zł. każda, z tem, że Członkowie Związku Zawodowych Rolników mogą w wyjątkowych wypadkach dostać za naszym pośrednictwem pewne ulgi.

Program kursów obejmuje wszystko, co jest potrzebne rolnikowi, aby był dobrym fachowcem, układają zaś sami pierwszorzędni profesorowie. Szczegółowych informacji można zasięgać pod adresem: Zarząd Kursów im. Stanisława Staszica, Warszawa, ul. Składowa nr. 3.

Ze swej strony bardzo serdecznie nawołujemy naszych Czytelników, aby się na te Kursy zapisywali, a odniosą korzyść kolosalną.

Zw. Zaw. Roln. w radjo.

Pisaliśmy już dwukrotnie o tem, że Zarząd Wojewódzki Z. Z. R. czyni starania, aby uzyskać audycję radjową i zawiadomić falą powietrzną cały kraj zupełnie wyczerpująco o tem, co się u nas robi, ile potrafiliśmy już zdziałać dla zorganizowania rolnictwa i jakie są nasze plany na przyszłość

Ostatecznie, dzięki niezwyklej uprzejmości Dyr. Winiarza z „Polskiego Radja“ w Krakowie, jakoteż Jego obywatelskiemu zrozumieniu naszych wielkich postulatów, uzyskaliśmy termin audycji z tem, że Radjostacja w Katowicach, również idąca nam niezwykle na rękę, transmitować będzie odczyt na cały kraj.

A więc w niedzielę, dnia 25-go marca br., o godz. 2-giej popoł. (14-ta), stanie przed mikrofonem w Krakowie red. Zbigniew Orwicz z „Prawa Rolnika“, by wygłosić odczyt p. t. „Związek Zawodowych Rolników w Województwach Wschodnich“.

Apelujemy przeto do wszystkich Prezesów Powiatowych i Okręgowych, aby poczynili starania w tym kierunku, iżby znajdujące się na miejscu aparaty radjowe zmontować w szkołach, salach gminnych, czy wogóle większych ubikacjach, by Członkowie nasi mogli usłyszeć co się o nich mówi i co o nich słyszy cały kraj. Prosimy pozatem o nadesłanie nam szczegółowych sprawozdań: ilu Członków słuchało odczytu, czy audycja była udatna, jakie wyłoniły się uwagi słuchających etc.

A zatem w niedzielę, 25-go, o godz. 2-giej.

Pow. Związek Zaw. Rolników

w Tłumaczu

kupuje cielęta i nierogaciznę

płacąc rynkową cenę żywej wagi.

Ми зі своєї сторони дуже сердечно намавляємо наших Читачів, щоби записувалися на ті курси, а віднесуть велику користь.

Союз Заводов Рільників в радіом.

Ми писали вже два рази о тім, що Возвідський Заряд С. З. Р. робить старання, щоби одержати радіову авдицію і повідомити воздушною філею цілий край цілковито вичерпуючо о тім, що діється у нас, скільки ми потрапили зробити вже для зорганізованя рільництва і які є наші пляни на будучність.

Остаточо завдяки небувалої чемности Дир. Виняжа з „Польського Радія“ в Кракові, як також його горожанському зрозумінню наших великих постулятів, одержали ми речинець авдиції з тим, що Радіостанція в Катовицях, рівнож ідуча нам незвичайно на руку, трансмітувати буде відчит на цілий край.

Отже в неділю, дня 25-го марта с. р. о годині 2-гій пополудни (14-та), стане перед мікрофоном в Кракові ред. Збігнев Орвич з „Права Рільника“, щоби виголосити відчит п. з. „Союз Заводових Рільників у Вхідних Воевідствах“

Аполюємо проте до всіх Предсідателів Повітових і Окружних, щоби поробили старання в тім напрямі, щоби знаходячіся на місци апарати радіові, змонтувати в школах, саях громадських, чи в загалі більших убікаціях, щоби наші Члени могли почути, що про них говориться і що про них

чує цілий край. Позатим просимо о надісланне нам точних справоздань, скільки Членів слухало відчиту, чи авдиція була удатна, які насувалися уваги слухаючих і пр.

Осже в неділю, 25-го, о годині 2-гій.

Рік основання 1882.

Рік основання 1882.

Товариство безпечення на житте

„ФЕНІКС“

у Відни. — Генеральне Представництво на Річ-посполиту Польську: Львів, Костюшки 8.

Генерал. Агенція: Станиславів, Сапіжинська 4.

Товариство працює в Малопольщі, на Шлезьку Тешинським, у Франції, Італії, Іспанії, Німеччині, Чехословації, Югославії, на Уграх, в Австрії, Болгарії, Турції, Бельгії, Голяндії, Греції, Палестині і Єгипті.

Резервовий фонд Товариства з кінцем 1927 р. виносив 21¹/₂ мільонів долярів.

Білянс маєтку в половині 1927 р. виносив 27¹/₂ мільонів долярів.

Стан убезпечення сум на житте 240 мільонів долярів.

Поручає на дуже догідних услівях убезпечення: до і пережиття, посагові, рентові, убезпечення на два життя, як також інші роди убезпечень на житте за спеціальними офертами.

Пошукується чесних заступників.

Для Членів Союзу Заводових Рільників відповідні угодіднення.

На сезонової роботи.

Отже знова ідете?

Що тільки повернулиби на нашу землю, під родинну стріху, — що тільки успіли привитатися з своїми батьками, сестрами і братами, а опісля відпочати дещо по трудах тяжких сезоновах роботах за границею, — коли надходить знова час, в котрім будемо мусіли пращатися з Вами, маючи в очах слези і сердечний біль серця.

Йде весна, в коротці почуємо її вже перші подуви, отже також починається приготовляти і еміграція, та кровава наша болячка. Наш рільник знова мусить виїзджати до Франції, або Німеччини, щоби там блукати і бути використуваним через хлібодавців. Інша річ, що загальні услівя в тім згляді значно вже змінилися на ліпше, понеже Правительство Маршалка Пілсудського поробило відповідні конвенції, щоби емігрантам нашим

запевнити за границею відповідну опіку, — але в засаді волілиби ми, щоби наші браття не потребували взагалі виїзджати, знаходячи добрий заробіток на місци.

І є надія, що в коротці так буде! Бо наколи Союз Заводових Рільників розвинеться, наколи при помочи Правительства пічнеться систематична меліорація, а наше рільництво нарешті трафить на тори доброго розвою, буде і у нас в краю досить праці, щоби виживити тих, котрі нині за кавалком хліба муєять їхатя до чужих. Дятого праці Союзу Заводових Рільників легковажити не вільно, бо в ній є добро краю!

До німеччини.

Еміграційний Уряд приступає до рекрутації сезоновоїх робітників до Німеччини. Числячи на те,

Na roboty sezonowe.

Więc znowu jedziecie?

Ledwie wróciliście na naszą ziemię, pod rodzinną strzechę, — ledwie zdążyliście przywitać się z ojcami swymi, siostrami i braćmi, a potem wypocząć nieco po trudach ciężkich robót sezonowych zagranicą, — gdy przychodzi znowu czas, w którym będziemy musieli żegnać się z Wami, łzę mając w oku i serdeczny serca ból.

Idzie wiosna, niedługo poczujemy już jej pierwsze powiewy, więc też poczyna przygotowywać się i emigracja, ta krwawa nasza bolączka. Rolnik nasz znowu musi wyjeżdżać do Francji, czy Niemiec, aby się tam tułać i być wyzyskiwanym przez chlebobdawców. Inna rzecz, że ogólnie stosunki w tym względzie znacznie się już zmieniły na lepsze, gdyż Rząd Marszałka Piłsudskiego porobił odpowiednie konwencje, by wychodźcom naszym zapewnić zagranicą odpowiednią opiekę, — lecz w zasadzie wolelibyśmy, aby bracia nasi nie potrzebowali wogóle wyjeżdżać, znajdując dobry zarobek na miejscu.

Ilustracja powyższa przedstawia ks. Szymbora, rektora Misji polskiej we Francji, który szczerze zajmuje się wszystkimi wychodźcami naszego Państwa.

Повища ілюстрація представляє священика Шимбора, ректора польської Місії у Франції, котрий щиро займається всіма виїжджаючими нашої Держави.

I jest nadzieja, że tak niedługo będzie! Bo kiedy Związek Zawodowych Rolników rozwinie się, kiedy przy pomocy Rządu zacznie się systematyczna me-

lioracja, zaś rolnictwo nasze trafi wreszcie na tory pomyślnego rozwoju, będzie i u nas w kraju pracy dość, by wyżywić tych, którzy dziś za kawałkiem chleba muszą jechać do obcych. Dlatego też prac Związku Zawodowych Rolników lekceważyć nie wolno, bo w nich jest dobrobyt kraju!

Do Niemiec.

Urząd emigracyjny przystępuje do rekrutacji robotników sezonowych do Niemiec. Liczą się z tem, że najmniej 50.000 osób, robotników i robotnic rolnych, uda się w tym roku do Niemiec.

Wyjadą przedewszystkiem robotnicy z województw łódzkiego i kieleckiego, dalej z krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, toruńskiego, poznańskiego, białostockiego i warszawskiego.

Akcją emigracyjną zajmują się Urzędy pośrednictwa pracy, względnie starostwa, które porozumiewają się z delegatami niemieckiej centrali robotniczej. Urzędy nasze czuwają nad podpisaniem kontraktów robotniczych, zgodnie z konwencją polsko-niemiecką z roku ubiegłego.

Na czele akcji wychodźstwa sezonowego do Niemiec stoi inspektor Urzędu emigracyjnego, p. Skowron.

Emigracja sezonowa do Danji będzie otwarta w niedługim czasie.

Emigracja sezonowa do Danji będzie otwarta z końcem marca, lub z początkiem kwietnia. Kontyngent będzie nieduży. Mogą emigrować tylko kobiety. W sprawie ustalenia kontyngentu na rok obecny toczą się obrady w Warszawie z przedstawicielami urzędowymi Danji. Ze względu na niski kontyngent bardzo się trudno do Danji dostać. Jest to jedna z najlepszych emigracji, gdyż po przepracowaniu sezonu można zarobić 2.000 złotych.

Emigracja do Francji jest ciągle otwartą, ale nikt się nie spieszy z wyjazdem.

Jeżeli ktoś chce jechać do Francji na zarobek, to powinien zwrócić się do swego Urzędu Pośrednictwa Pracy. Co miesiąc wyjeżdża stale pewna liczba robotników, przeważnie rolników. Zarobek we Francji dla robotnika rolnego marny, a pracy dużo. Dlatego do Francji jedzie często tylko ten co musi.

Jak można otrzymać bezpłatny paszport emigracyjny?

Chcący wyjechać do Francji, Niemiec, czy gdzieindziej, musi posiadać dla uzyskania bezpłatnego paszportu:

що найменше 50.000 осіб, робітників і робітниць рільних прибуде в тім році до Німеччини.

Передовсім виїдуть робітники з Воевідства лодзького і келецького, дальше з краківського, львівського, станиславівського, торунського, познанського, білостоцького і варшавського.

Еміграційною акцію займаються Уряди посередництва праці, зглядно Староства, котрі порозуміваються з делегатами німецької робітничої централі. Наші урядники доглядають підписанне робітничих контрактів, згідно з конвенцією польсько-німецькою з минулого року

На чолі акції сезонної еміграції до Німеччини стоїть Інспектор Уряду еміграційного п. Сковрон.

Еміграція сезонна до Данії буде в коротці отверта.

Сезонна еміграція до Данії буде отверта з кінцем марта, або з початком квітня. Запотребування буде невелике. Емігрувати можуть тільки женщины. В справі усталення запотребування на рік біжучий провадяться наради у Варшаві з урядовими представителями Данії. З огляду на мале запотребування, тяжко є дуже дістатися до Данії. Є то одна з найліпших еміграцій; понеже по перепрацюванню сезону можна заробити 2.000 зл.

Еміграція до Франції є все отверта, але ніхто не спішиться з виїздом.

Если хто хоче їхати до Франції на заробок, той повинен звернутися до свого Уряду Посередництва Праці. Що місяця стало виїзджас

якесь число робітників, переважно рільників. Заробок у Франції для робітника рільного є дуже малий, а праці богато. Длятого до Франції їде часто тільки той, що мусить.

Як можна одержати безплатний еміграційний пашпорт.

Хто хоче виїхати до Франції, Німеччини, або де инде, мусить мати для одержання безплатного пашпорту:

1. Умову від хлібодавця заграничного, потверджену через місцеві власти.

2. На то, щоби та умова важною була, мусить бути в ній вичислене, що слідує:

а) рід праці,

б) висота платні,

в) на який протяг часу умова зістала залагоджена.

На підставі такої умови одержить посідаючий то посвідченне з П. Уряду Посередництва Праці до свого Староства разом з еміграційною картою реестраційною. На підставі того засвідчення Староство видасть безплатний еміграційний пашпорт.

**Пов. Союз Завод. Рільників
в Товмачи
купує телята і свині
та платить торгову ціну живої ваги.**

Економія і господарство.

Загальні засади

уділювання позичок на піднесенне годівлі.

Міністерство Рільництва і Державних Дібр переказує суми, предвиджені в Бюджеті Міністерства Рільництва і Державних Дібр на піднесенне годівлі, а призначені на уділенне позичок Державному Рільному Банкові до адміністрації, на підставі пар. 35 і 48 Статута Державного Рільного Банку (Дн. У. Роз. Д. 1925 р. Ч. 6, поз. 497), на слідующих засадах:

1. Позички можуть бути уділювані на закупно рогатої худоби, отже хлівної череди і дробу, а також на організаці переробу і збуту тих звірят і їх витворів, дальше на інсталяції звязані з урядженням торгів, також вистави господарських звірят, як також їх витворів і досвіди з обсягу звірячих витворів, а в кінці на управу пасовиск.

2. Позички уділювані будуть зарівно фізичним особам, як і праватним особам, за забезпеченнем, предвидженим в Статуті Державного Рільного Банку для кредитових операції Банку, а признанім в кождім поодиноким случаю через Дирекцію Банку за вистарчаюче.

3. Термін сплати позичок не мас перекарати:

а) на закупно рогатої худоби — 3 літа,

б) на закупно овець, хлівної череди і дробу — 1 рік,

в) на будову кооперативних ручних молочарень — 5 літ,

г) на будову кооперативних парових молочарень — 10 літ.

г) на будову уряджень, служачих до збуту і переробу вичислених в пар. 1. інвентаря і його витворів — 5 літ,

д) на інсталяції, звязані з урядженням торгів, вистави господарських звірят і їх витворів, на досвіди з обсягу звірячих витворів, також управу пасовиск — 5 літ,

е) на оборотовий капітал для організаці рільних, маючих на ціли збуту інвентаря і його витворів — 1 рік.

4. Позички уділювані на час одного року, або коротше, будуть сплачувані одноразово в терміні платности позички.

Сплата инших позичок розпочинається по упливі року від дня затягнення позички, обчислюється в ріжних піврічних ратах і кінчиться в дни упливу речинця позички.

1) kontrakt od pracodawcy zagranicznego, potwierdzony przez tamtejsze władze.

2) na to, aby ten kontrakt był ważny, musi być w nim wyszczególnione co następuje:

- a) rodzaj pracy,
- b) wysokość płacy,
- c) na jaki okres czasu kontrakt został zawarty.

Na podstawie takiego kontraktu otrzymuje posiadający to zaświadczenie z P. Urzędu Pośredn. Pracy do swojego Starostwa wraz z emigracyjną kartą rejestracyjną. Starostwo na podstawie tego zaświadczenia wyda bezpłatny paszport emigracyjny.

Ekonomja i gospodarstwo.

Zasady ogólne udzielania pożyczek na podniesienie hodowli.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przekazuje sumy, przewidziane w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na podniesienie hodowli, a przeznaczone na udzielenie pożyczek Państwowemu Bankowi Rolnemu do administracji, na podstawie par. 35 i 48 Statutu Państwowego Banku Rolnego Dz. U. Rz. P. 1925 r., Nr. 6, poz. 497, na zasadach następujących:

1) Pożyczki mogą być udzielane na zakup bydła rogatego, a więc trzody chlewnej i drobiu, a także na organizację przerobu i zbytu tych zwierząt i ich wytworów, dalej na instalacje, związane z urządzaniem przetargów, oraz wystawy zwierząt gospodarskich, jakoteż ich wytworów i doświadczeń z zakresu wytwórczości zwierzęcej, a wreszcie na uprawę pastwisk.

2) Pożyczki udzielane będą zarówno osobom fizycznym, jak i osobom prawnym, zabezpieczeniem, przydzielanym w Statucie Państwowego Banku Rolnego dla operacji kredytowych Banku, a uznanym w każdym poszczególnym wypadku przez Dyrekcję Banku za wystarczające.

3) Termin spłaty pożyczek nie przekracza:

- a) na zakupno bydła rogatego — 3 lat,
- b) na zakupno owiec, trzody chlewnej i drobiu — 1 roku,
- c) na budowę mleczarni spółdzielczych ręcznych — 5 lat,
- d) na budowę mleczarni spółdzielczych parowych — 10 lat,
- e) na budowę urządzeń, służących do zbytu i przerobu wymienionego w par. 1, inwentarza i jego wytworów — 10 lat,
- f) na instalacje, związane z urządzeniem przetargów, wystawy zwierząt gospodarskich i ich wytworów, na doświadczenia z zakresu wytwórczości zwierzęcej, oraz uprawę pastwisk — 5 lat,
- g) na kapitał obrotowy dla rolniczych organizacji, mających na celu zbyć inwentarza i jego przetworu, — 1 roku.

4) Pożyczki udzielane na okres jednego roku lub krócej, będą spłacane jednorazowo w terminie płatności pożyczki.

Spłata innych pożyczek rozpoczyna się po upływie roku od dnia zaciągnięcia pożyczki, oblicza się w równych latach półrocznych i kończy się w dniu upływu terminu pożyczki.

5) Oprocentowanie, pobierane od dłużników będzie wynosiło od pożyczek wymienionych w poz. 3, pod a, b, c, d, e, f, — 6, i pod g, 10% w stosunku rocznym. Od powyższego oprocentowania Państwowy Bank Rolny będzie potrącał na pokrycie własnych kosztów administracyjnych 2% w stosunku rocznym od pożyczek wymienionych w 1, 3, pod a, b, c, oraz 1% w stosunku rocznym od pożyczek wymienionych w poz. 3, pod d, e, f.

6) Odsetki obliczone od niespłaconej części sumy, płatne są z góry w ratach półrocznych. Sumy ściągnięte przez Państwowy Bank Rolny tytułem odsetek, lub zwrotu kapitału, winny być bezzwłocznie przesłane do Centralnej Kasy Państwowej na odpowiednią pozycję dochodową Ministerstwa Skarbu.

7) Pożyczki przyznaje Dyrekcja Państwowego Banku w myśl zasad wykazanych. Całkowita odpowiedzialność za dostarczone zabezpieczenie pożyczek, jakoteż ich ściągalskość, ponosi Bank Rolny. W posiedzeniach Dyrekcji bierze udział delegat Ministerstwa Rolnictwa i D. P. z głosem doradczym i opiniodawczym, oraz z prawem sprzeciwu w razie różnicy zdań pomiędzy nim a Dyrekcją Banku, co do celowości przyznanych pożyczek. W wypadku zgłoszenia przez Delegata sprzeciwu, ostateczna pozycja należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Nie dotyczy to jednak pożyczek, odrzucanych ze względu na niedostateczne zabezpieczenie.

8) Pożyczka musi być użyta wyłącznie na cel, na jaki została przyznana. W razie użycia na inny cel, albo nieuzasadnionej zwłoki użycia pożyczki wedle przeznaczenia, pożyczka staje się bezwzględnie na termin wymagalną i podlega natychmiastowemu zwrotowi na żądanie Banku,

9) Bank inkasuje i ściąga od dłużników raty, oraz wszelkie inne należności z tytułu wydanych pożyczek, jak również prowadzi odrębną księgowość tego kredytu.

10) Ministerstwu Rolnictwa i D. P. służy prawo nadzoru nad prawidłowym zużyciem powierzonego kredytu i udzielonych pożyczek.

Zarządzenie w sprawie uprawy tytoniu.

Na podstawie ustawy o Monopolu Tytoniowym z dnia 1 czerwca 1922 r., oraz rozporządzenia p. Ministra Skarbu z dnia 9 stycznia 1928 r., Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego podaje do wiadomości zarządzenie, jakie obowiązuje dla uprawy tytoniu w r. 1928.

Tyton jest przedmiotem monopolu państwowego, nikt go zatem nie może uprawiać bez zezwolenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie upoważnionych przez nią podległych jej urzędów i zakładów.

Kto otrzyma pozwolenie na uprawę tytoniu, obowiązany jest odsprzedać cały jego zbiór Skarbowi Państwa w wyznaczonym terminie i miejscu po cenach taryfowych, które ustanowi Minister Skarbu.

Dla własnego użytku nie wolno uprawiać tytoniu.

5. Опроцентованне побране від довжників буде виносило від позичок вичислених в поз. 3-ій під а, б, в, г, г, д, — б, і під е, — 10% в річнім стосунку. Від повищого опроцентовання Державний Рільний Банк буде потручувати на покритте власних адміністраційних коштів 2% в річнім стосунку від позичок вичислених в 1-ім, 3-ім під а, б, в, як також 1% в річнім стосунку від позичок вичислених в поз. 3-ій під г, г, д.

6. Відсотки обчислені від несплаченої частини суми платні є з гори в піврічних ратах. Стягнені суми через Державний Рільний Банк титулом відсоток, або звороту капіталу, повинні бути безпроводочно переслані до Центральної Державної Каси на відповідну доходову позицію Міністерства Скарбу.

7. Позички признає Дирекція Державного Банку по гадці виказаних засад. Цілковата відвічальність за до гавлене забезпеченне позичок, як також їх стягання, поносить Державний Рільний Банк. В засіданнях Дирекції бере участь делогат Міністерства Рільництва і Д. Д. з дорадчим і опініюдавчим голосом, рівнож з правом спротиву в случаю ріжних поглядів помежи ним а Дирекцією Банку, що до ціли признання позичок.

На случай зголошення через делегата спротиву, послідна позиція належить до Міністерства Рільництва і Державних Дібр. Не дотичить то одначе позичок, відкинутих з огляду на невистарчаюче забезпечення.

8. Позичка мусить бути ужита виключно на ціль, на який зістала признана. В случаю ужиття її на иншу ціль, або неузасадженої проволоки ужиття позички після признання, позичка стається безглядно на речинець вимаганою і підлягає сейчасовому зворотови на жаданне Банку.

9. Банк інкасує і стягає від довжників в рати, як також всякі инші належитости з титулу виданих позичок, як рівнож провадить осібну книгу того кредиту.

10. Міністерствови Рільництва і Д. Д. прислує право догляду над правильним ужиттем повіреного кредиту і уділених позичок.

З А Р Я Д Ж Е Н Н Е в справі управи тютюну.

На підставі устави о Монополю Тютюну з дня 1-го червня 1922 р., рівнож розпорядження п. Міністра Скарбу з дня 9-го січня 1928 р. Дирекція Польського Монополю Тютюну подає до відома, зарядженне, яке обов'язує для управи тютюну в 1928 році

Тютюн є предметом монополевим Держави, проте ніхто не може управляти його без дозволу Дирекції Польського Монополю Тютюну, зглядно уповажнених через ню підляглих її урядів і заведень.

Хто одержить позволенне на управу тютюну, обов'язаний є відпродати цілий його збір Скарбови Держави в означенім часі і місци, по тарифових цінах, котрі установець Міністер Скарбу.

Для власного ужитку не вільно управляти тютюну.

Округи і області плянтації тютюну.

Управа тютюну дозволена є між иншими, в малопольських округах, обіймаючих повіти:

а) в Станиславівськім Воевідстві: городенський, коломийський, косівський, печеніжинський, рогатинський, снятинський, станиславівський і товмацький.

б) в Тернопільськім Воевідстві: борщівський, бучацький, чортківський, гусятинський, підгаєцький, скалацький, тернопільський, теребовельський, заліщицький і збаражський.

Позволенне на управу тютюну одержати можуть тільки ті рільники, котрі зголосять під управу простір ґрунту, обіймаючий в малопольських округах управи тютюну щонайменше 600 квадратних метрів.

До уділення зізволень на управу тютюну є покликані: для малопольських округів управи тютюну — Інспекторат Управи тютюну в Заболотіві, Уряди викупу тютюну в Борщеві і Ягольниці і Державна Фабрика Виробів з Тютюну в Монастирських.

Зголошення о дозвіл на управу тютюну в повище означених округах управи належить складати у повище вичислених урядах і заведеннях монополю тютюну впрост або за посередництвом дотичних зарядів громадських найпізнійше до дня 31-го марта 1928 р.

За вірцеве провадження управи тютюну будуть признані плянтаторам нагороди в грошах при доставі збору монополеви тютюну.

Зачети і позички для плянтаторів.

Плянтатори тютюну, котрі будуть управляти тютюн на просторі перевищаючим найнищий вимір, приписаний для управи тютюну, одержати можуть безпроцентові зачети грошеві на рахунок належитости за тютюн, доставлений монополеви тютюну.

Плянтатори, котрі зобов'язуються управляти тютюн в протягу часу щонайменше 5-ох літ на просторі повище 1 га, можуть одержати за відповідним забезпеченнем опроцентовані позички на покритте видатків інвестиційних, полученных з управою тютюну.

Постанови карні.

Управа тютюну без урядового зізволення, або на иншій ґрунті, як наведений в дозволі на управу тютюну, зглядно иншого гатунку, який дозволений є в дотичнім окрузі і місцевости, підлягає карі на підставі арт. 57, 59 і 60 карної скарбової устави. Тютюн безправно засаджений, підлягає безоглядному знищенню. Нестосування до переписів дотичних управи тютюну, буде каране по мисли арт. 62 покликаної повище карної скарбової устави.

Okręgi i obszar plantacji tytoniowych.

Uprawa tytoniu dozwolona jest między innymi w małopolskich okręgach, obejmujących powiaty:

a) w województwie stanisławowskim: horodeński, kołomyjski, kosowski, peczeniżyński, rohatyński, śniatyński, stanisławowski i tłumacki;

b) w województwie tarnopolskim: borszczowski, buczacki, czortkowski, husiatyński, podhajecki, skałacki, tarnopolski, trembowelski, zaleszczycki i zbarazki;

Pozwolenie na uprawę tytoniu otrzymać mogą tylko ci rolnicy, którzy zgłoszą pod uprawę przestrzeń gruntu, obejmującą w małopolskich okręgach uprawy tytoniu, co najmniej 600 mtr. kw.

Do udzielenia pozwoleń na uprawę tytoniu powołane są dla małopolskich okręgów uprawy tytoniu — Inspektorat uprawy Tytoniu w Zabłotowie, Urzędy wykupu Tytoniu w Borszczowie i Jagielnicy i Państwa Fabryka wyrobów Tytoniowych w Monasterzyskach.

Zgłoszenia o pozwolenia na uprawę tytoniu w powyżej oznaczonych okręgach uprawy, należy składać w wymienionych wyżej urzędach i zakładach monopolu tytoniowego wprost, lub za pośrednictwem właściwych zarządów gminnych najpóźniej do dnia 31 marca 1928 r.

Za wzorowe prowadzenie uprawy tytoniu będą przyznane plantatorom nagrody pieniężne przy odstąpieniu zbioru monopolowi tytoniowemu.

Zaliczki i pożyczki dla plantatorów.

Plantatorzy tytoniu, którzy uprawiać będą tytoń na przestrzeni, przewyższającej najniższy wymiar, przepisany dla uprawy tytoniu, otrzymać mogą bezprocentowe zaliczki pieniężne na rachunek należności za tytoń, odstąpiony monopolowi tytoniowemu.

Plantatorzy, którzy zobowiążą się uprawiać tytoń w okresie czasu przynajmniej 5-ciu lat na przestrzeni powyżej jednego ha, mogą otrzymać za odpowiednim zabezpieczeniem oprocentowane pożyczki na pokrycie wydatków inwestycyjnych, połączonych z uprawą tytoniu.

Postanowienia karne.

Uprawa tytoniu bez urzędowego pozwolenia, albo na innym gruncie, niż wymieniony w pozwoleniu na uprawę tytoniu, względnie innego gatunku niż dozwolony w odnośnym okręgu i miejscowości, podlega ukaraniu na podstawie art. 57, 59 i 60 ustawy karnej skarbowej. Tytoń bezprawnie zasadzony ulegnie bezwzględniemu zniszczeniu. Niestosowanie się do przepisów, dotyczących uprawy tytoniu, będzie karane po myśli art. 62 powołanej wyżej ustawy karnej skarbowej.

Obok kar, przewidzianych w wymienionej ustawie, przekroczenia przepisów o uprawie tytoniu pociągają za sobą wykluczenie winnego od uprawy tytoniu w latach następnych.

Rok założenia 1882.

Rok założenia 1882.

Towarzystwo Ubezpieczeń na życie

„FENIKS”

we Wiedniu. — Jeneralne Przedstawicielstwo na Rzeczpospolitą Polską: Lwów, Kościuszki 8.

Jeneralna Agencja: Stanisławów, Sapieżyńska 4.

Towarzystwo pracuje w Małopolsce, na Śląsku Cieszyńskim, we Francji, Włoszech, Hiszpanji, Niemczech, Czechosłowacji, Jugosławji, na Węgrzech, w Austrii, Bułgarji, Turcji, Belgji, Holandji, Grecji, Palestynie i Egipcie.

Fundusz rezerwy Towarzystwa z końcem 1926 r. wynosił 21¹/₂ milionów dolarów.

Bilans majątku w połowie 1927 r. wynosił 27¹/₂ milionów dolarów.

Stan sum ubezpieczeniowych na życie 240 milionów dolarów.

Poleca na bardzo korzystnych warunkach ubezpieczenia: do i przeżyciowe, posagowe, rentowe, ubezpieczenia na dwa życia, jakoteż inne rodzaje ubezpieczeń życiowych za specjalnymi ofertami.

Uczciwi zastępcy poszukiwani.

Dla Członków Związku Zawodowych Rolników odpowiednie udogodnienia.

Wiadomości gospodarcze.

Zmiana ustawy drogowej. Ministerstwo Robót Publicznych opracowało projekt rozporządzenia Prezydenta Rzpltej, zmieniającego i uzupełniającego ustawę o budowie i utrzymaniu dróg publicznych i to o tyle, że zmniejszone mają być kompetencje samorządów na rzecz spraw administracyjnych. Projekt ten ma to dobre, że zapobiega w całości istnieniu „bezpieczeń” dróg publicznych.

Grunty leśne wyłączone od parcelacji. Ministerstwo Reform Rolnych opracowało projekt rozporządzenia o wyłączeniu od parcelacji gruntów, które mogą być zalesione. Zezwolenia na zalesienie gruntów, wydawać mają Okręgowe Urzędy Ziemskie w tych wypadkach, gdy dane grunty lepiej mogą być wyżytkane pod kulturę leśną, gdy zalesienie jest niezbędne, dla wyrównania granic leśnych, gdy zalesienia wymaga interes publiczny i wreszcie, gdy grunty stanowią koliska lub półkoliska wśród lasu tego samego właściciela.

Srebrne pięciozłotówki, wybite w mennicy państwowej, ukazały się już na rynkach. Monety te rozchwytywane są przez amatorów numizmatyków, ponieważ ze względu na charakter rysunku, który ulegnie zmianie, znajdują się one tylko w ograniczonej ilości.

Крім кар, вичислених в наведеній уставі, перекроченне переписів о управі тютюну, потягає за собою вичеркненне обжалованого від управи тютюну в слідуючих літах.

Відомости господарчі.

Нові гатунки папіросів. В другій половині, або найпізнійше при кінці марта с. р. появляться в продажі два нові гатунки папіросів люксових. Будуть то: „Ніль“ без мунштоків і „Габінетові“ з мунштуками. Яко спеціальні вироби. Продавані будуть в цілім краю Появляться в пачках по 10 і по 20 штук. Ціна нових папіросів не є еще устала. Папіроси ті будуть мати за завданне провидити конкуренцію з люксовими виробами чужими, спроваджуваними в більших скількістях з заграниці.

Будемо курити болгарський тютюн. Делегація, зложена з вищих урядників Міністерства Скарбу тютюневого монополю, удається на днях до Болгарії, в ціли зорганізованя на більшу скалю закупу болгарського тютюну.

Фалшиві поголоски, що до повздержання п'ять золотових банкнотів в обігу. З Варшави доносять: В послідних днях до Польського Банку зголосилося велике число осіб, в ціли виміни 5-золотових банкнотів, котрі будьтоби мали бути повздержані в обігу. Після чого Польський Банк подає до відома, що повздержанне в обігу 5-золотових банкнотів не є правдиве і банкноти 5-золотові зарівно з датою емісії 1-го мая 1925 р., як рівнож і з датою емісії 25-го жовтня 1926 р., позістають дальше в обігу і є правним осередком платничим.

Спадок цін хмелю і льну. Хміль, котрого урожай в 1927 році був дуже добрий, спав значно в ціні. Проте числити належить, що по причині того рівнож засіви і продукція хмелю в році біжучів значно зменшиться.

Паперові 2-золотівки повздержані в обігу. На дни 1-го квітня с. р. тратять силу яко платничий осередок, отже будуть цілковито повздержані в обігу 2 золотівки з датою 1-го мая 1925 р. До дня 31-го мая 1930 р. ті 2-золотівки вимінювати будуть в центральній Касі Польського Банку, як також в провінціональних відділах тогож банку. По 31-ім мая 1930 р. банкноти ті не будуть мати вартости.

Подорожінне машин і рільничих знарядів. Від 1-го січня 1928 р. фабрики машин і рільничих знарядів піднесли ціну, мотивуючи ту звизжку цін на сирівці і роботизну. Є то зявище дуже шкідливе для рільництва, тому Міністерство Рільництва повинно заняти в тій справі як найбільше здецидо-

ване становиско. Звизжі улягли ціни декотрих машин і рільничих знарядів, а іменно:

(перша ціна давна, друга теперішна):	
Граблі, 26 зубів, без сідла	100 — 110 зл.
Граблі, 26 зубів, без сідла	110 — 130 „
Граблі сталеві, 28 зубів	230 — 245 „
Граблі рухомі, 26 зубів	162 — 175 „
Копачки до бульби	120 — 160 „

Зміна уставу доріг. Міністерство Суспільних Робіт опрацювало проєкт розпорядження Президента Річипосполитої о зміні і доповненню уставу про будови і удержанне суспільних доріг і то о стільки, що зменшені мають бути компетенції самоуправительств на річ адміністраційних справ. Той проєкт є о стільки добрий, що запобігає в цілости існуванню „безпанських суспільних доріг“.

Лісові ґрунта вилучені від парцеляції. Міністерство рільничих Реформ опрацювало проєкт розпорядження о вилученню від парцеляції ґрунтів, котрі можуть бути ужиті на ліси. Зізволєння на закладання лісів, видавати мають Окружні Земські Уряди в тих случаях, де дотичні ґрунта ліпше можуть бути використані під лісову культуру, коли закладанне лісів є необхідне для вирівнаня лісових границь, коли закладанне лісів є необхідне для вирівнаня лісових границь, коли закладанне лісів вимагає суспільний інтерес і в кінці, коли ґрунта становлять колеса або півколеса посеред ліса того самого властителя.

Срібні п'ятьзолотівки, вибиті в державній минниці, появилися вже на біржі. Монети ті розхоплювані є через аматорів-нумізматиків, понеже з огляду на характер рисунку, котрий зістане змінений, знаходяться вони тільки в ограниченій скількості.

О ціни масла і сира. Після інструкції Мін. Рільництва, зістали впроваджені в життє державні оцінки масла і сира, котрі відбуватися будуть або для обшару цілої Держави (загальні), або для поодиноких його частей (окружні). Брати участь в тих державних оцінках, котрі відбуватися будуть два рази до року, будуть могли тільки молочарні і сировні, перерабляючі якусь мінімальну скількість молока денно (300 літр., для окружних, а 1000 літр. для загальних оцінок). На підставі вислідів бадання і очеркнення якости масла і сира, державний Комітет оцінки масла і сира представляє Міністрови рільництва внесення о наданне нагороди і відзначення.

Пшениця з заграниці для Польщі. Міністерство промислу і торгівлі, як довідуємося, наміряє дозволити на привіз з заграниці певну партію пшениці.

O ceny masła i serów. Stosownie do instrukcji Min. Rolnictwa, zostały wprowadzone w życie państwowe oceny masła i serów, które odbywać się będą albo dla obszaru całego państwa (powszechne), albo dla poszczególnych jego części (okręgowe). Uczestniczyć w tych państwowych ocenach, które odbywać się będą dwa razy w roku, będą mogły tylko mleczarnie i serownie, przerabiające pewną minimalną ilość mleka dziennie (300 l. dla okręgowych, a 1000 l. dla powszechnych ocen). Na podstawie wyników badania i określenia jakości masła i serów, komitet państwowych ocen masła i serów przedstawia ministrowi rolnictwa wnioski o udzielenie nagród i odznaczeń.

Pszenica z zagranicy do Polski. Ministerstwo przemysłu i handlu, jak się dowiadujemy, zamierza zezwolić na przywóz z zagranicy pewnej partji pszenicy.

Konkursy rolne. Ministerstwo rolnictwa przekazało związkowi młodzieży wiejskiej 90 000 zł. na okres do 1. kwietnia b. r. na rzecz konkursów rolniczych, które za staraniem ministerstwa zorganizowane są obecnie na całym obszarze państwa i dają ogromne rezultaty w dziedzinie podniesienia hodowli i wytwórczości.

Nowe gatunki papierosów. W drugiej połowie lub najpóźniej w końcu marca b. r. ukażą się w sprzedaży dwa nowe gatunki papierosów luksusowych. Będą to: „Nil“ bez ustników i „Gabinetowe“ z ustnikami. Jako wyroby specjalne, sprzedawane będą w całym kraju. Ukażą się w paczkach po 10 i po 20 sztuk. Cena nowych papierosów nie jest jeszcze ustalona, Papierosy te będą miały za zadanie konkurencję z luksusowymi wyrobami obcymi, sprowadzanymi w znacznych ilościach z zagranicy.

Będziemy palić tytoń bułgarski. Delegacja, złożona z wyższych urzędników ministerstwa Skarbu i Monopoli tytoniowego, udaje się w tych dniach do Bułgarii, celem zorganizowania na większą skalę zakupu tytoniów bułgarskich.

Falszywe pogłoski o wycofaniu 5-cio złotych banknotów. Z Warszawy donoszą: W ostatnich dniach do Banku Polskiego zgłasza się znaczna ilość osób, w celu wymiany biletów 5-złotowych, które jakoby miały być z obiegu wycofane. Wobec tego Bank Polski podaje do wiadomości, iż wycofanie z obiegu biletów 5-złotowych nie jest zamierzone i bilety 5-złotowe zarówno z datą emisji 1-go maja 1925 r., jak i z datą emisji 25-go października 1926 r., pozostają nadal w obiegu i są prawnym środkiem płatniczym.

Spadek cen chmielu i lnu. Chmiel, którego urodzaj w roku 1927 był bardzo dobry, spadł znacznie w cenie. Liczyć się zatem należy, że wskutek tego zarówno zasiew, jak i produkcja chmielu w roku bieżącym znacznie się zmniejszy. Również cena lnu

spadła w kraju i za granicą. Wywóz lnu z Polski narazie zupełnie ustał.

Papierowe 2-złotówki wycofane z obiegu. — W dniu 1 kwietnia r. b. tracą moc jako środek płatniczy, czyli będą zupełnie wycofane z obiegu dwuzłotówki z datą 1 maja 1925 r. Do dnia 31. maja 1930 r. dwuzłotówki te wymieniane będą w centralnej Kasie Banku Polskiego, oraz w oddziałach prowincjonalnych tegoż banku. Po 31 maja 1930 r. bilety te nie będą miały wartości.

Podrożenie maszyn i narzędzi rolniczych. — Od 1 stycznia 1928 r. fabryki maszyn i narzędzi rolniczych podniosły ceny, motywując to zwykłą ceną surowiec i robocizną. Jest to zjawisko niezmiernie szkodliwe dla rolnictwa i Ministerstwo Rolnictwa powinno zająć w tej sprawie jaknajbardziej zdecydowane stanowisko. Zwyższe uległy ceny niektórych maszyn i narzędzi rolniczych, a mianowicie (pierwsza cena dawna, druga obecna):

Grabie 26 zębów bez siedz.	100.— 110.— zł.
Grabie 26 zębów bez siedz.	110.— 130.— zł.
Grabie całostalowe 28 zęb.	230 — 245.— zł.
Grabie dźwigniowe 26 zęb.	162.— 175.— zł.
Kopaczka do kartofli	120.— 160.— zł.

WYKAZ FIRM HODOWLANÝCH produkujących nasiona oryginalne jarzyn, zakwalifikowanych przez Sekcje i Wydziały Nasienne dzielnicowe w r. 1927/28.

Brody, Honas, p. Brody, pow. Brody. — Marchew Nantejska, Burak ideal K, Marchew zielonogł., Fasole: Daktylowa, Mont Ceor, Cesarska, Bomba; Ogórki: Holenderskie, Pzybyszewskie, Nieżyńskie, Rzodkiewka Różowa.

Chodorów, L. br. de Vaux p. Chodorów, pow. Bóbrka. — Jęczmień Stieglera, Buraki: Pastelne pół cukr., Eckendorfskie, Owies: Petkuski, Sobieszynski, Ziemiaki: Arnika, Wohlman Klap., Silezja, Świtez, Palatyn, Polanin, Ryngraf, Biała Perła, Różanki, Boniec.

Dowgiałiszki, I. Dowgiało p. Ostróg n Horynien. — Jęczmień Hanna, Owies Zwycięzca.

Drohobuż, A. Rakowicz p. i pow. Równe. — Owies Teodozja, Groch: Folger, Wiktorja.

Hrebennie, P. Sapieha p. Rawa Ruska. — Buraki pastelne Ideal, Owies Findling.

Jezierzany, W. Serwatowski, p. Jez. Barysz, pow. Buczaczy. — Buraki: Mamut Kried. z Quedinburga, Ćwikłowe Egipskie.

Koropiec, S. Badeni p. loco, pow. Buczaczy. — Buraki: Ideal Kirscheho, Ziemiaki Deodorz, Wohlman.

Krasówka, A. Ostrowski, p. Borki W., pow. Tarnopol. — Groch Folger.

Kurzany, J. Wofarth p. Kurzany, pow. Brzeżany. — Pszenica jara Hildebranda, Jęczmień Zaya, Owies: Dreikorn, Najwcz. Niemierczański, Duppawski.

Lachowce, F. Głogowska p. Łaszczów, pow. Tomaszów. — Owies Strubego, Buraki past. Ideal Kirscheho.

Рільні конкурси. Міністерство рільництва переказало Союзам сільської молодіжи. 90 000 зол. на час від 1-го квітня с. р. на рік рільничих конкурсів, котрі за старанням Міністерства організовані є тепер на цілій області Держави і дають величезні результати, в напрямі піднесення годівлі і виробів.

Виказ годівельних фірм продукуючих оригінальні насіння ярини, закваліфікованих через Секції і Насінні Виділи дільниці в р. 1927/28.

Броди. Гонас, п. Броди, пов. Броди. — Морква Нантейська, Бураки Ідеаль К., Морква зеленогол., Фасоля дактилева, Монтдеор, Цісарська, Бомба, Огірки голендерські, Прибишевські, Ніжинські, Редька рожева.

Ходорів, Л. гр. де Ваукс, п. Ходорів, пов. Бібрка. — Ячмінь Стіглера, Бураки пастевні пів цукр., Екедорфські, Овес Петкусський, Собішинський, Бульба Ярника, Вольтман Клеп., Силезія, Світезь, Палатин, Полянин, Ринграф, Біла Перла, Рожанка, Бонець.

Довгіялишки, І. Довгіяло, п. Острог и/Гриєн. — Ячмін Ганна, Овес Побідитель.

Дрогобуж, А. Ракович, п. і пов. Рівне. — Овес Теодозія, Горох Фольгер, Вікторія.

Гребеніе, П. Сапіга, п. Рава Руська. — Бураки паст. Ідеаль, Овес Фіндлінг.

Сзеряни, В. Серватовський, п. Озер. Бариш, пов. Бучач. — Бураки Мамут, Крид. з Кведінбурга, Цвиклові Етгелетські.

Коропець, С. Бадени, п. в місци, пов. Бучач. — Бураки Ідеаль Киршого, Бульба Деодора, Вольтмана.

Красівка, А. Островський, п. Борки В., пов. Тернопіль. — Горох Фольгер.

Куріяни, І. Вофарт, п. Куріяни, пов. Бережани. — Пшениця яра Гільденбранда, Ячмінь Жая, Овес Драйкорн, Найвчасн. Німірчанський, Дулавський.

Ляхівці, Ф. Глоговська, п. Лашів, пов. Томашів. — Овес Струбого, Бураки паст. Ідаль Киршого.

Новомалин, К. Довгіяло, п. Острог и/Горинен, пов. Здолбуновський. — Ячмінь Ганна, Овес Теодозія.

Підліпці, Ст. Костгайм, п. і пов. Золочів. — Горох Фольгер, Капуста Варшавська, Бульба Деодора.

Старе Село, А. Потоцький, п. Старе Село, пов. Бібрка. — Бульба Парнасія, Індустрія.

Тартаків, І. Урбаіський, п. Тартаків, пов. Сокаль. — Бульба проф. Гзевюс, Силезія, Деодора, Гінденбург, Вольтман.

Висучка, Ц. Чарковський, п. Висучка, пов. Борщів. — Горох Фольгер, Бураки пастевні Киршого.

Золотники, Б. Серватовський, п. Золотники, пов. Підгайці. — Бураки Екендорфа.

Дзвиняч, З. Чайківський, п. Дзвиняч, пов. Чертків. — Ячмінь Ганна.

БІРЖА.

Станіславівська біржа.

Ціни з дня 15. мврта 1928.

Ціни за 100 кг. — Пшениця 53'85. Жито 43'14. Ячмінь 38'80. Овес 37'50. Кукурудза 37'28. Гречка 44'00. Просо 42'66. Сіно пільне 16'40 лугове 12'30, лісове 8'22 мішанка 17'50, конічина 20'50. Солома околотова житня до сінників 5'40, на січку 4'50. Горох полевий 53'30. Горох Victoria 73'30. Бобик 38—40. Фасоля красна 42'50. Фасоля біла 60'00. Вика 36'00. Лубень 36. Картофля 8'00. Отруби житні 27'83 і пшеничні 29'00. Рогата худоба 1'22 за 1 кг. живої ваги, нерогатизна 1'52.

Товмацька біржа.

Ціни з дня 15. марта 1928.

Ціни за 100 кг. — Пшениця 49'00. Жито 39'00. Ячмінь 33'00. Вика 34'00. Просо 35'00. Бараболя 8'00. Горох 47'00. Фасоля 46'00. Мука пшенична 97'00. Мука житна питль. 66'00. Мука житна разова 45'00. Крупи ячмінні 80'00, просові 80'00 і гречанні 100'00. Овес 33'00. Висівки пшеничні 27'00 і житні 26'00. Сіно 7'00. Солома 5'00. Січка 5'50. М'ясо волове живої ваги за 100 кг. 113'00, телятина 164'00 і вепровина 152'00. Риж 110'000. Молоко за 1 літру 40 гр. Сир за 1 кг. 1'40. Масло 6'00. Солонина 3'30. Сало 3'50. Лій 3'20. Смалець 4'30. Яйця за 1 штуку 12 гр. Нафта за 1 літру 50 гр. Вуголь за 100 кг. 6'50. Цибуля за 100 кг. 70'00. Бураки 70'00. Бруква 70'00.

З МИНУВШОГО ТИЖНЯ.

Безплатні поради лікарські.

Доносять нам зі Львова, що в послідних часах впровадило „Фенікс“, Товариство забезпечення на життє, за приміром американських і англійських Товариств, в кількох європейських державах, межи іншими також і у нас, безплатні поради лікарські для забезпечених, вже по доконанню забезпечення. Що три літа одержують забезпечені в „Феніксі“ асигнати, уповажняючи їх до піддання на кошт Товариства лікарському баданню, зглядно до засягнення лікарської поради. Причиняється то в многих случаях до розпізнання хвороби в її початках, вилічення її через скору раду лікарську, а в наслідок до продовження життя забезпе-

ченого. Товариство не робить ніяких перепон у виборі лікарів; кождий забезпечений може звернутися до лікаря після власного вибору; також вислідів тих додаткових бадань лікарських, не подається до відома Товариства. Через впровадження тої іновації стремить „Фенікс“, в інтересі забезпечених, а в дальшій пляні в інтересі загально-суспільнім, через періодичні лікарські бадання, до знищення всяких хворіб в зародку, що належить з признанням підчеркнути. — Звертаючи увагу наших Читачів на оголошенне Тов. „Фенікс“, поміщене в нинішнім числі, підчеркуємо, що Заведенне то дає Членам Союза Заводових Рільників відповідні знижки і угоднення.

Nowomalin, K. Dowgiało p. Ostróg n. Horynien pow. Zdobunowski, — Jęczmień Hanna, Owies Teodozja.

Podlipce, St. Kostheim p. i pow. Złoczów. — Groch folger, Kapusta Warszawska, Ziemiaki Deodora.

Stare Siolo, A Potocki p. Stare Siolo, pow. Bóbrka, — Ziemiaki: Parnassia, Industrie.

Tartaków, J. Urbański p. Tartaków, pow. Sokal, — Ziemiaki: Prof. Gisevius, Silesia, Deodora, Hindenburg, Wohltman.

Wysuczka, C. Czarkowski p. Wysuczka, pow. Borszczów, — Groch Folger, Buraki pastewne Kirscheja.

Złotniki, W. Serwatowski p. Złotniki, pow. Podhajce, — Buraki Eckendorfa.

Zwiniacz, Z. Czaykowski p. Zwiniacz, pow. Czortków, — Jęczmień Hanna.

Giełda.

Giełda stanisławowska.

Ceny z dnia 15. marca 1928.

Ceny za 100 kg. — Pszenica 53.85. Żyto 43.14. Jęczmień 38.80. Owies 37.50. Kukurudzka 37.28. Hreczka 44.00. Proso 42.66. Siano polne 16.40, łąkowe 12.30, lasowe 8.22, mieszanka 17.50. Konicz 20.50. Słoma okłotowa do sienników 5.40, na sieczkę 4.50. Groch polny 53.10. Groch Victoria 73.30. Bobik 18.80. Fasola

kolorowa 42.50. Fasola biała 60.00. Wyka 36.00. Łubień 36.00. Ziemiaki 8.00. Otręby żytnie 27.83 i pszenne 29.00. Bydło rogate 1.22 za 1 kg żywej wagi, zaś nierogacizna 1.52.

Giełda tłumacka.

Ceny z dnia 8. marca 1928.

Ceny za 100 kg. — Pszenica 49.00. Żyto 39.00. Jęczmień 33.00. Gryka 34.00. Proso 35.00. Kartofle 8.00. Groch 47.00. Fasola 46.00. Mąka pszenna 97.00, żytnia pytl. 66 i żytnia razowa 45.00. Kasza jęczmienna 80.00, jaglana 80.00 i gryszana 100.00. Owies 33.00. Otręby pszenne 27.00 i żytnie 26.00. Siano 7.00. Słoma 5.00. Sieczka 5.50. Mięso wołowe za 100 kg. żywej wagi 113.00, cielęce 164.00 i wieprzowe 152.00. Nafta 1 litr 50 gr. Węgiel 100 kg. 6.50.

Tylko ogłoszenia, umieszczone na łamach „PRAWA ROLNIKA“ trafią do każdego Rolnika i odniosą swój skutek.

Z ubiegłego tygodnia.

KRONIKA.

Kalendarzyk rzym.-kat.

18. niedziela, Edwarda.
19. poniedziałek, -Józefa Obl.
20. wtorek, Joachima.
21. środa, Benedykta.
22. czwartek, 7. b. N. M. P.
23. piątek, Wiktora M.
24. sobota, Gabryela.

Osobiste. Prezes Wojewódzki Z. Z. R. p. Walerjan Niedźwiecki, jakoteż Kierownik Biura Wojewódzkiego p. Marjan Walter, wyjechali do Warszawy w sprawach ściśle związanych z naszym Związkiem. Zaznaczamy pozatem, że p. Walter bawił w ubiegłym tygodniu we Lwowie, gdzie załatwił szereg nader ważnych postulatów, związanych z rozwojem Z. Z. R. w Województwie Stanisławowskim.

Mianowania. Kierownikiem Biura Powiatowego Z. Z. R. w Bohorodczanach, zastał mianowany p. P. zetocki.

Uroczystości. Z okazji Imienin p. Marszałka Piłsudskiego, zapowiedziano szereg uroczystości w całym Województwie. Wzywamy członków Z. Z. R. do jaknajliczniejszego udziału.

Rozwój Z. Z. R. Dzięki niezwyklej wprost energii Prezesa Jakóba Kapri, Okręgowy Z. Z. R. w Kutyskach zaczyna się rozwijać wprost imponująco i niedługo będzie wszystkim świecić przykładem.

Od Redakcji. Klisze Marszałka Piłsudskiego, umieszczone w dzisiejszym numerze, wykonały Zakłady Graficzne „Ars“ we Lwowie, ul. Sykstuska 32.

Bezpłatne porady lekarskie.

Donoszą nam ze Lwowa, że w ostatnich czasach wprowadził „Feniks“, Towarzystwo ubezpieczeń na życie, za przykładem amerykańskich i angielskich towarzystw, w kilku europejskich państwach, między innymi także u nas, bezpłatne porady lekarskie dla ubezpieczonych, już po zawarciu ubezpieczenia. Co trzy lata otrzymują ubezpieczeni w „Feniksie“ asygnaty, upoważniające ich do poddania się na koszt Towarzystwa badaniu lekarskiemu, względnie do zasięgnięcia porady lekarskiej. Przyczynia się to w wielu wypadkach do rozpoznania choroby w jej początkach, wyleczenia jej przez wczesną poradę lekarską, a w następstwie do przedłużenia życia ubezpieczonego. Tow. nie wywiera żadnego wpływu na wybór lekarzy; każdy ubezpieczony może zwrócić się do lekarza według własnego wyboru; także wyników tych dodatkowych badań lekarskich nie podaje się do wiadomości Towarzystwa. Przez wprowadzenie tej inowacji dąży „Feniks“, w interesie ubezpieczonych, a w dalszym planie, w interesie ogólnospołecznym, przez perjodyczne lekarskie badania, do zniszczenia wszelkich chorób już w zarodku, co należy z uznaniem podkreślić. Zwracając uwagę naszych

НОВИНИ.

Календарик греко-кат.

5. Неділя, Конона.
6. Понеділок, 42 Муч.
7. Второк, Василя М.
8. Середа, Теофілякта.
9. Четвер, 40 М. в С.
10. Пятниця, Кондрата.
11. Сوبота, Софронія.

Особисте. Воевідський Предсідатель С. З. Р. п. Валеріян Недзвецький, також Управитель Воевідського Бюра п. Маріян Вальтер, виїхали до Варшави в справах стисло звязаних з нашим Союзом. Позатим зазначаємо, що п. Вальтер був в минулшм тижні у Львові, де поладив ряд дуже важних постулятів, звязаних з розвоєм С. З. Р. в Станиславським Воевідстві.

Іменовання. Управителем Повітового Бюра С. З. Р. в Богородчанах зістав іменований п. Пшелицький.

Торжества. З нагоди Імянин п. Маршалка Пілсудського, заповіджено ряд торжеств в цілім Воевідстві. Взиваємо Членів С. З. Р. до як найчистеннішого уділу.

Розвій С. З. Р. Завдяки небувалої прямо енергії Предсідателя Якова Капрі, Окружний С. З. Р. в Кутисках починає розвиватися прямо імпонууючо і в коротці буде світити всім приміром.

Від Редакції. Знимки Маршалка Пілсудського, поміщені в сьогоднішнім числі, виконали Графічні Заведення „Арс“ у Львові, вул. Сикстуська ч. 22.

З КРАЮ.

— В союзі з вальоризацією цла провадяться переговори польсько-австрійські.

— По причині сніжної завії в минулшм тижні, рух декотрих поїздів на Горішнім Шлезьку зістав вздержаний.

— В бориславській нафтовій Заглибині доверченося ропи в кількох нових шибках.

— Почтовці жадають віддільної службової прагматики.

— Папський Нунцій о. Мармагій прибув до Варшави 14-го с. м.

— Населенне Гдині протягом трох місяців зросло о 50 процент.

— Правительственний комісар м. Стрия п. Ожга правдоподібно має уступити зі свого становиска,

— Загранична позичка Варшави знайшла подвійне покритте.

— Варшава приступає до будови нового мійського електричного заведення.

— Спущено на воду наш новий державний корабель під назвою „Немен“.

ЗІ СВІТА.

— В Лондоні, Каїрі, Бомбаю мав місце короткий землетрус. Більших офір не було.

— На Лотві взмоглася діяльність нецравильних комуністичних організацій.

— Летун Бирд приготовляє нову виправу до полудневого бігуна.

— В Німеччині шаліля велика сніговиця.

— В Аргентині є 3000 наших свояків цілковито без заняття.

— У Франції вибухла епідемія грипи серед псів.

— В Новім Йорку приступають до будови „драпача хмар“, або величезного будинку на 30 поверхів

— Місто Шангаї в Хінах є столицею самовбійців.

— В 1927 р. було в Японії 6027 землетрусів.

— Як доказують фаховці, війна Америки з Японією є неминуха.

ВЕСЕЛИЙ КУТОК.

Телеграф без дроту.

Гість: Якто, в тій запалій дірі маєте навіть телеграф без дроту?

Властитель гостинниці: А так, прошу пана, перед тижнем всі дроти злодії украли.

Гадки піяка.

— Дивна то, дуже дивна річ, що горівка вертить в голові, а на жаль діру робить в кишені.

Мудра.

Учитель: Що потреба робити, щоби дістатися до неба?

Учениця: Треба умерти.

Лиш оголошення поміщені в тижневнику „ПРАВО РІЛЬНИКА“, дійдуть до кожного Рільника.

Czytelników na ogłoszenie Tow. „Feniks“, umieszczone w dzisiejszym numerze, podkreślamy, że instytucja ta daje Członkom Związku Zawodowych Rolników odpowiednie zniżki i udogodnienia.

Z KRAJU.

— W związku z waloryzacją ceł toczą się rokowania polsko-austrjackie.

— Z powodu zamieci śnieżnej w ubiegłym tygodniu, ruch niektórych pociągów na Górnym Śląsku został wstrzymany.

— W borysławskim Zagłębiu naftowym dowiercono się ropy w kilku nowych szybach.

— Pocztowcy żądają oddzielnej pragmatyki służbowej.

— Ks. Nuncjusz Papieski Marmaggi przybył do Warszawy 14 b. m.

— Ludność Gdyni w ciągu trzech miesięcy wzrosła o 50 procent.

— Komisarz Rządowy m. Stryja p. Oźga ma podobno ustąpić ze swego stanowiska.

— Pożyczka zagraniczna Warszawy znalazła dwukrotne pokrycie.

— Warszawa przystępuje do budowy nowej elektrowni miejskiej.

— Spuszczono na wodę nowy nasz statek państwowy pod nazwą „Niemen“.

ZE ŚWIATA.

— W Londynie, Kairze i Bombaju miało miejsce krótkie trzęsienie ziemi. Ofiar większych nie było.

— Na Łotwie wzmożła się działalność nielegalnych organizacji komunistycznych.

— Lotnik Byrd przygotowuje nową wyprawę aeroplanową do bieguna południowego.

— W Niemczech szalała wielka śnieżycą.

— W Argentynie jest 3000 naszych rodaków zupełnie bez pracy.

Jaja wylęgowe kur zielononózek
kuropatwich

po nader przystępnych cenach dostarcza

Józef Żurawicki

Delejów, via Halicz

Яйця до насадження курей з зеленими ніжками (курупатви)

по дуже приступних цінах доставляє

Йосиф Журавицький

Деліїв, — коло Галича

— We Francji wybuchła epidemia grypy wśród psów.

— W Nowym Yorku przystępują do budowy „drapacza chmur“, czyli olbrzymiej kamienicy na 30 pięter.

— Miasto Szanghaj w Chinach jest stolicą samobójców.

— W 1927 r. odczuto w Japonji 6027 wstrząśnień ziemi.

— Opinia fachowców twierdzi, że wojna Ameryki z Japonją jest nieunikniona.

WESOŁY KAĆIK.

Telegraf bez drutu.

Gość: Jakto, w tej zapadłej dziurze macie nawet telegraf bez drutu?

Oberżysta: A tak, proszę pana, bo przed tygodniem wszystkie druty złodzieje ukradli.

Myśli pijaka.

— Dziwna to, bardzo dziwna rzecz, że wódka wierci w głowie, a niestety dziurę robi w kieszeni.

Mądra.

Nauczyciel: Co potrzeba robić, aby dostać się do nieba?

Uczennica: Trzeba umrzeć.

Kącik dla Matek.

Wyłącznie piersią powinno być dziecko karmione do 6-ciu miesięcy; potem można je dokarmiać przegotowanym mlekiem, kleikiem, kaszką i t. p. Po odnośne wskazówki zwrócić się do lekarza.

Przy sztucznem karmieniu należy przestrzegać nadzwyczajnej czystości rąk, wymion krowy, naczyń. Najlepiej znoszą dzieci mleko krów, karmionych suchą paszą. Dla dzieci, karmionych sztucznie, należy mieć mleko świeże dwa razy dziennie.

